

Anmälan till socialtjänsten angående oro för barn

Författat av: Leif Ekholm

Berett av: Leif Ekholm, Maria Gradin, Lena Högberg, Björn Strandell

Beslutat av: Karolina Stridh

Innehållsförteckning

1	Inledning/syfte	3
2	Omfattning/tillämpningsområde	3
3	Ansvar	3
4	Giltighetstid.....	3
5	Vem gör anmälan?	3
6	Vad säger lagen?	3
6.1	Anmälningsskyldighet	3
6.2	Uppgiftsskyldighet.....	3
6.3	Sekretess	3
6.4	Utlämnande av information	4
7	När görs en anmälan?	4
8	I vilka situationer far barn illa?	4
9	Hur görs en anmälan?.....	5
9.1	Orosanmälan – blankett.....	5
9.2	Uppgifter som ska fyllas i på Orosanmälan - blankett	5
9.3	Dokumentation i journal	6
9.4	Platina och Centrala diariet.....	6
9.4.1	Diariet i Platina	6
9.4.2	Diarienummer.....	6
9.4.3	Registrera	7
9.4.4	Skapa handling Orosanmälan i Platina	7
10	Vad händer när du har anmält?.....	7
10.1	Efter en orosanmälan.....	7
10.2	Utredning	8
10.3	Insats med uppföljning	8
11	Socialförvaltning respektive kommun.....	8
12	Länkar	10

13 Bilagor	10
14 Nyckelord	10

1 Inledning/syfte

Anställda inom skola, hälso- och sjukvård och tandvård är skyldiga enligt lag att genast anmäla om de i sitt arbete misstänker att ett barn far illa. Anmälningsskyldigheten gäller redan vid misstanke. Denna rutin syftar till att ge stöd och förtydliga hanteringen av Orosanmälan för barn som far illa enligt SoL.

2 Omfattning/tillämpningsområde

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen Region Örebro län samt Privata vårdcentraler.

3 Ansvar

Områdeschef har övergripande ansvar för att rutinen är känd och implementerad. Verksamhetschef/avdelningschef/motsvarande ansvarar för att rutinen efterlevs inom verksamheten/enheten. Medarbetare ansvarar för att följa rutinen utifrån sin profession.

4 Giltighetstid

Denna rutin granskas/uppdateras 12 månader efter fastställande.

5 Vem gör anmälan?

ALL anställd personal som får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa har skyldighet att genast anmäla till socialnämnden i barnets/ungdomens hemkommun.

Denna skyldighet kan inte överlåtas och det är en fördel om socialtjänsten får in flera anmälningar i samma ärende. Även om din kollega gjort en orosanmälan är du skyldig att göra en anmälan om du misstänker att barnet far illa. Lita på din magkänsla!

Som yrkesverksam inom Hälso- och sjukvården omfattas du av lag-stadgad anmälningsskyldighet och kan därför inte välja att vara anonym vid en anmälan. Rådfråga kan du dock göra anonymt, se nedan.

6 Vad säger lagen?

6.1 Anmälningsskyldighet

Utdrag ur 14 kap. 1 § andra stycket socialtjänstlagen (SoL).

"Myndigheter vars verksamhet berör barn och ungdom samt andra myndigheter inom hälso- och sjukvården och socialtjänsten är skyldiga att genast till socialnämnden anmäla om de i sin verksamhet får kännedom om eller misstänker att ett barn far illa. Detta gäller även dem som är anställda hos sådana myndigheter."

6.2 Uppgiftsskyldighet

Utdrag ur 14 kap. 1 § fjärde stycket (SoL).

"Myndigheter, befattningshavare och yrkesverksamma som anges i andra stycket är skyldiga att lämna socialnämnden alla uppgifter som kan vara av betydelse för utredning av en underårigs behov av skydd." Detta gäller även om någon annan gjort anmälan som föranlett en utredning eller om socialtjänsten inlett utredning på eget initiativ.

6.3 Sekretess

Anmälnings- och uppgiftsskyldigheten bryter sekretessen mellan myndigheter enligt 10 kap. 28 § Offentlighets- och sekretesslagen. Det integritetsskydd som sekretessen syftar till, får här ge vika för barnets/ungdomens behov av skydd och omsorg.

6.4 Utlämnande av information

Socialnämnden får informera den som gjort anmälan enligt SoL 14 kap 1b § om att utredning har inletts, inte har inletts eller redan pågår. Sådan information ska på begäran lämnas till anmälaren om det med hänsyn till omständigheterna inte är olämpligt att göra detta. Vid förfrågan om utlämnande av handling ska en sekretessbedömning göras före utlämnande. Orosanmälan lyder oftast under [Offentlighets- och sekretesslagen \(2009:400\)](#), v g läs ytterligare under 25 kap 1 §.

7 När görs en anmälan?

- Anmälan görs då misstanke finns om att ett barn (ungdom) eller familjen är i behov av hjälp, stöd eller omedelbart skydd för att tillgodose barnets (den unges) hälsa och utveckling
- Skyldigheten att anmäla inträder redan när det finns en oro för att barn far illa. T.ex. då man misstänker att barns behov och rättigheter försummas, då det finns misstanke om fysiskt, psykiskt eller bevittnat våld, övergrepp eller kränkningar.
- Även om det som uppmärksammas är svårbedömt och obestyrkt är det inte vår sak att avgöra om det är ett ärende för socialtjänsten. Utredningsansvaret har socialtjänsten.
- Anmälan ska göras genast, även om barnet läggs in för vård ska en anmälan göras.
- Det är alltid barnets behov som är utgångspunkt för om anmälan skall göras eller inte och inte hänsynen till föräldrarna eller den egna verksamheten.

8 I vilka situationer far barn illa?

Skadlig behandling av barn omfattar: fysiskt och psykiskt våld, sexuella övergrepp, kränkningar samt fysisk och psykisk försummelse (Barnmisshandelsutredningen SOU 2001: 72 sidan 120-124).

Fysiskt våld innebär att en vuxen person orsakar ett barn kroppsskada, sjukdom, smärta eller försätter barnet i vanmakt eller annat liknande tillstånd. Varje form av fysisk bestraffning räknas som fysisk barnmisshandel.

Psykiskt våld innebär att en vuxen person systematiskt under lång tid utsätter ett barn för nedvärderande omdömen, nedbrytande behandling eller avsiktligt känslomässigt lidande. Exempel på psykisk barnmisshandel är orimligt hårda bestraffningar, förlöjligande, kritik, hån, nedvärdering, avvisande, utfrysning, orimliga krav, påtvingad isolering från sociala kontakter och åldersanpassade aktiviteter eller konstant vägran att lyssna på barnets synpunkter. Att uppleva våld i sin närmiljö är också psykisk misshandel.

Sexuella övergrepp mot barn innefattar alla former av sexuella handlingar som påtvingas ett barn. Sexuellt övergrepp innebär att en vuxen person utnyttjar barnets beroendeställning, att handlingen utgår från förövarens behov, att handlingen kränker barnets integritet, att handlingen sker mot barnets vilja eller är en handling som barnet inte kan förstå, inte är moget för eller inte kan ge informerat samtycke till (Socialstyrelsens expertrapport ”Sexuella övergrepp mot barn; definitioner och förekomst” 1999).

Kränkningar innebär att en vuxen person, oftast under lång tid, skadar eller äventyrar ett barns hälsa genom att i ord eller handling behandla barnet nedlåtande eller angripa barnets personlighet. Fysisk och psykisk misshandel och sexuella övergrepp innebär alltid en kränkning.

Fysisk försummelse innebär att en vuxen person, oftast under lång tid, skadar eller äventyrar ett barns fysiska hälsa eller utveckling genom att underlåta att ge barnet god fysisk omsorg. Bristande omsorg gäller alla aspekter av barnets fysiska hälsa och utveckling, t ex kost, hygien och omvårdnad, tillsyn, förebyggande hälsovård, medicinsk vård inklusive tandvård samt skydd mot olycksrisker eller skadlig exponering.

Psykisk försummelse innebär att en vuxen person, oftast under lång tid, skadar eller äventyrar ett barns psykiska hälsa eller utveckling genom att underlåta att tillgodose ett barns grundläggande behov av t ex uppmärksamhet, tillhörighet, fostran, vägledning, stimulans och undervisning.

9 Hur görs en anmälan?

Rådfrågning till socialtjänsten eller Barnahus kan alltid föregå en anmälan, då kan du vara anonym. Det är viktigt att du då inte nämner barnets/familjens namn eller personnummer då socialtjänsten i sådant fall måste betrakta rådfrågan som en anmälan. Du behöver inte ha ”bevis” för din oro/misstanke, för att efter en konsultation gå vidare med en anmälan.

I ett akut skede kan anmälan göras muntligt till socialtjänsten. Muntlig anmälan bör kompletteras snarast med skriftlig information.

Skriftlig anmälan ska ske med brev eller e-tjänst. Vid brådskande fall kan uppgifterna faxas om socialkontoret accepterar det och har ett säkert faxnummer.

Glöm inte att dokumentera i patientens journal om att anmälan är gjord.

Samtidigt med anmälan informeras föräldrarna/vårdnadshavarna.

OBS! Vid misstanke om brott, såsom sexuella övergrepp eller misshandel, **informeras inte förälder/vårdnadshavare av anmälaren** utan av socialtjänsten och/eller polisen om att anmälan är gjord.

9.1 Orosanmälan – blankett

Anmälan, skriftlig eller e-tjänst, skickas till socialtjänsten i barnets/den unges hemkommun.

- Blankett – [Orosanmälan – respektive kommun](#)
- Ta en kopia av anmälan (pdf)

Kontaktvägar Socialförvaltning respektive kommun, se sista sidan i dokumentet.

9.2 Uppgifter som ska fyllas i på Orosanmälan - blankett

- Kontaktuppgifter till barnet/förälder.
- Anledning till anmälan.
- Beskriv de iakttagelser och den oro som finns runt barnet (t.ex. vilka av barnets behov misstänks försummas, misstanke om fysiskt, psykiskt våld, övergrepp, kränkningar, barnets beteende, samspel, känslor, vad har barnet sagt).
- När och i vilket sammanhang gjordes iakttagelserna?
- Finns kännedom om tidigare insatser för familjen (BUP, BVC, BHT, Elevhälsa, socialtjänst etc.)?
- Finns det akut fara för barnet?
- Känner vårdnadshavaren till att anmälan görs?
- Känner barnet/den unge till att anmälan görs?
- Namn och kontaktuppgifter till den som lämnat anmälan.

9.3 Dokumentation i journal

I Cosmic finns sökordet ”*Orosanmälan barn som riskerar att fara illa, enligt SoL*”. Under detta sökord dokumenteras att orosanmälan är genomförd. Separat riktlinje för dokumentation i journal finns, var god se ”Dolda sökord och dold anteckningsmall- Rutin Cosmic” med dokumentnummer 104767.

Sökordet och information som dokumenteras under ”*Orosanmälan barn som riskerar att fara illa, enligt SoL*” kommer inte vara synligt i 1177 Journalen. Resten av journalanteckningen kan dock läsas. Sökorden döljs inte i Nationell patientöversikt (NPÖ) utan kommer vara synliga på NPÖ.

OBS! KVÅ-kodning får **INTE** göras vid Orosanmälan för barn som riskerar att fara illa, enligt SoL (Socialtjänstlagen) i de fall då det finns

- misstanke om sexuella övergrepp eller
- misstanke om misshandel av barnet

KVÅ-kodning speglas alltid upp på Journalen på 1177.se och det kan innebära en fara för barnet om föräldrar, anhöriga eller person med tillgång till inlogg får vetskap om att en orosanmälan är gjord.

Om oro över att ett barn far illa uppmärksammas när annan patient som inte är vårdnadshavare än barnet söker vård, och inga uppgifter om barnets namn eller personnummer finns, diarieförs endast handlingarna. Anteckning i journal ska inte göras.

En orosanmälan ska alltid diarieföras. De stycke 4.4 för hur hantering av detta. **Observera** att diarienumret på anmälan i efterhand ska föras in i Cosmic i **samma** anteckning där anmälan dokumenterats. Diarienumret skrivs manuellt in under sökordet ”Orosanmälan barn som far illa enligt SOL”- där anteckning om att orosanmälan är gjord har dokumenterats tidigare. Lokala rutiner behöver tas fram över vem i er verksamhet som bevakar att orosänmäl med diarienummer kommer åter till er verksamhet samt vem som ska skriva in diarienumret i barnets journal.

I patientens journal (under dolt sökord *Orosanmälan barn som riskerar att fara illa*) ska enbart dokumentation att anmälan är gjord med hänvisning till aktuellt diarienummer göras.

Blanketten för orosanmälan ska inte scannas in i patientens journal. Skriv in enligt nedan i patientens journal:

”Anmälan utfärdad enligt SoL 14 kap. 1§ av namn + titel + datum och skickad till Socialtjänsten i namn på kommun. Anmälan förvaras i verksamhetens diarium, diarienummer xxxxx”.

När bekräftelse på att anmälan är inskickad inkommer ska den diarieföras, inte scannas in i journalen.

9.4 Platina och Centrala diariet

9.4.1 Diarieföra i Platina

Kopia (pdf) av orosanmälan, blanketten, ska diarieföras i Platina enligt gällande rutiner för diarieföring- se länk nedan. Hör med er verksamhet/klinik hur ni diarieför allmänna handlingar. Verksamheten har själv ansvar att skicka anmälan och diarieföra anmälan samt registerna diarienumret i barnets journal.

9.4.2 Diarienummer

Mejla till centrala diariet för ett diarienummer i Platina: centrala.diariet@regionorebrolan.se. Mejlet ska innehålla följande information:

Ämnesrubrik

- Begäran om diarienummer för orosanmälan.

Innehåll

- **Anmälan** enligt 14 kapitlet 1 § socialtjänstlagen vid (klinik/vårdcentral)
- **Område** (vilket område kliniken/vårdcentralen tillhör)
- **Barnets/vårdnadshavares initialer:** F E (Förnamn Efternamn). Skriv om det är vårdnadshavare.
- **Kommun** anmälan ska skickas till.

Ett ärende i Platina med diarienummer skapas med denna information. Handläggare får ett automatiskt mejl från Platina med information om diarienummer.

9.4.3 Registrera.

Skanna in handling/anmälan. Välj *Svag sekretess*. Kopia av anmälan behöver därefter inte sparas utan finns i Platina.

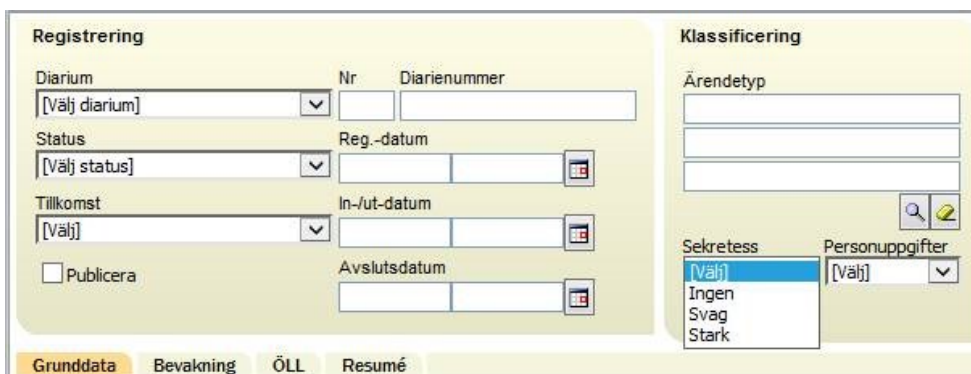

Bild 1. Vy från Platina där dokumentet registreras och diarienummer skapas.

Region Örebro län använder *Svag sekretess* i de ärenden då sekretess ska sättas, tills frågan är utredd. Ärendet på postlistan kommer att visas men "Initierad av" är skyddad.

Vid utlämnande av handling i Platina ska *alltid* frågan om sekretess prövas. Vid tveksamheter om sekretess föreligger eller inte, bör Enheten för juridik och säkerhet konsulteras.

9.4.4 Skapa handling Orosanmälan i Platina.

- Markera ärendet/diarienummer och högerklicka med musen och välj **Ny handling**
- **Handlingskort** öppnas som kompletteras med information, klicka på OK.
- **Ladda upp.** Markera handlingskortet, högerklicka, välj Ladda upp och koppla dokument. Välj aktuell pdf, sökväg fylls i, klicka på OK.

Orosanmälan är nu kopplad till diarietörd handling.

10 Vad händer när du har anmält?

10.1 Efter en orosanmälan

Socialtjänstens fokus är alltid barnets säkerhet och trygghet.

När de har tagit emot en orosanmälan görs en akut bedömning inom 24 timmar – en skyddsbedömning. Därefter görs en förhandsbedömning (max 14 dagar) där de bedömer om de ska inleda en utredning eller inte. I förhandsbedömningen får de enbart prata med anmälaren, vårdnadshavare och barnet för att få mer information.

Om det finns misstankar för att barnet är utsatt för våld inleds utredning utan förhands-bedömning. Om förhandsbedömningen visar att det finns misstankar om att barnet far illa eller det kan antas att barnet behöver insatser från socialtjänsten inleds en utredning enligt 11 kapitlet 1§ i Socialtjänstlagen.

Skola och andra myndigheter som har gjort en orosanmälan kan få återkoppling om att en utredning är inledd, pågår eller är avslutad men inga övriga uppgifter kan lämnas ut, t ex varför utredning är inledd.

OBS! Anmälaren behöver lämna kontaktuppgifter för att få återkoppling, inte bara ett växelnnummer.

10.2 Utredning

Utredning görs i regel inom fyra månader. Beslut tas om vilka kontakter som ska göras t.ex. med skola, polis, hälsovård och familjen. Myndigheter som är anmälningsskyldiga är också skyldiga att lämna uppgifter till socialtjänsten under en utredning.

Varje utredning planeras individuellt. Information inhämtas, samtal genomförs med barnet och vårdnadshavare. Därefter fattar socialtjänsten ett beslut antingen om en insats eller om att det inte behövs en insats.

Ibland saknas samtycke från berörda trots att det finns behov. Då kan ingen insats göras.

10.3 Insats med uppföljning

Beroende på behov kan en insats t.ex. vara att barnet eller vårdnadshavare blir beviljade öppenvård eller kontaktperson/familj. Vid svår problematik kan placering av barnet utanför hemmet vara aktuellt.

Socialtjänsten följer upp insatsen regelbundet och ser om målen är uppfyllda, om behoven kvarstår eller om det behövs en annan insats.

11 Socialförvaltning respektive kommun

Örebro

Socialkontoret, Mottagningsgruppen

Box 341 10

701 35 ÖREBRO

Dagtid: 019-21 30 00

Socialjouren: 019 - 14 93 50 / 019 - 24 41 05

Kvällstid söndag – torsdag till kl 00:00, fredag – lördag till kl 01:00

Övrig tid: 114 14

Kumla

Socialförvaltningen

692 80 KUMLA

Dagtid: 019-58 83 42

Socialjouren: 019 - 14 93 50 / 019 - 24 41 05

Kvällstid söndag - torsdag till kl 00:00, fredag - lördag till kl 01:00

Övrig tid: 114 14

Hallsberg

Socialförvaltningen

694 80 HALLSBERG

Dagtid: 0582 - 68 53 04

Jourtid: 114 14

Askersund

Socialförvaltningen

Box 28
696 21 ASKERSUND
Dagtid: 0583 - 811 10
Jourtid: 114 14

Kopparberg

Ljusnarsbergs kommun
Individ och familjeomsorg
714 80 KOPPARBERG
Dagtid: 0580 – 805 80
Jourtid: 114 14

Karlskoga

Socialförvaltningen
Mottagning för barn och unga
Baggängsvägen
691 47 KARLSKOGA
Dagtid: 0586 - 610 90
Jourtid: 114 14

Lekeberg

Kultur och bildningsförvaltningen
Barn och familjeenheten
716 81 FJUGESTA
Dagtid: 0585 - 81 100
Jourtid: 114 14

Laxå

Socialtjänsten
695 80 LAXÅ
Dagtid: 0584 - 47 31 91
Jourtid: 114 14

Fellingsbro, Storå, Frövi, Lindesberg

Lindesbergs kommun
Socialtjänsten, Mottagning/Familjeenheten
711 80 LINDESBERG
Dagtid: 0581 - 81 000
Jourtid: 114 14

Degerfors

15 Socialförvaltningen
Slingan 6
693 80 DEGERFORS
Dagtid: 0586 – 48 245
Jourtid: 114 14

Nora

Bildningsförvaltningen/Resursen
Prästgatan 14
713 80 NORA
Dagtid: 0587 - 810 00
Jourtid: 0703 - 90 08 20

Hällefors

Individ och familj, Omsorgsenheten
712 83 HÄLLEFORS
Dagtid: 0591 - 64 320
Jourtid: 114 14

Barnhus Örebro Län

Dagtid: 019 - 21 44 92, 019 - 21 44 91

Vid akuta ärenden

Polisen 112

12 Länkar

Socialstyrelsen [Artikelnummer: 2022-6-7951:](#)

Till dig som är skyldig att anmäla oro för barn – information för dig som är anmälningsskyldig enligt 14 kap. 1 § socialtjänstlagen.

Socialstyrelsen [Artikelnummer: 2014-10-4:](#)

Barn som far illa eller riskerar att fara illa, *en vägledning för hälso- och sjukvården* samt tandvården gällande anmälningsskyldighet och ansvar.

Stiftelsen Allmänna Barnhuset, [Våga se, våga agera](#)

Orosanmälan - [Kontaktvägar respektive kommun](#) (Vårdgivarwebben)

Rikshandboken, [Barn som riskerar att fara illa](#)

13 Bilagor

”Dolda sökord och dold anteckningsmall- Rutin Cosmic”, dokumentnummer 104767.

14 Nyckelord

Orosanmälan barn som far illa enligt SOL för barn. Cosmic. Vårdokumentation.